

Välkommen till: Webbinarium om fysisk aktivitet för barn och unga

Hanna Jadenius och Hannah Lundh, fysioterapeuter
Centrum för fysisk aktivitet, Västra Götalandsregionen

Syfte med webinariet

Rörelse –
lustfyllt och
hälsofrämjande

Verktyg

Främja god
fysisk och
psykisk **hälsa**

Nu och
långsiktigt

Upplägg

- **1. Om rörelse**

Varför behöver barn och unga röra på sig?

Vad rekommenderas?

- **2. Att stödja barn och unga till rörelse**

Hur kan jag som förälder stödja mitt barn?

1. Om rörelse

Hur mycket rör sig barn och unga?

- Få uppnår rekommenderad fysisk aktivitet
- Mer aktiva på vardagar än på helger
- Pojkar mer aktiva än flickor
- Tid i rörelse minskar med åldern, stillasittandet ökar
 - Mer än åtta timmar stillasittande per dag redan i 4-års ålder
- Exempel på förändringar på samhällsnivå:
 - Digitalisering, skärmanvändning
 - Minskad aktiv transport

Må bättre med ökad rörelse!

Minskad risk för
sjukdomar

Bättre kondition

Starkare skelett

Social interaktion

Motorisk utveckling

Mer energi

Ökad muskelstyrka

Sover bättre

Bättre inlärningsförmåga

Lättare att hantera stress

Ökad koncentrationsförmåga

Bättre självkänsla

Minskad oro och nedstämdhet

Gladare

Bättre kroppsuppfattning

Svenska rekommendationer för barn och ungdomar:

Pulshöjande fysisk aktivitet i genomsnitt
minst **60 minuter/dag**

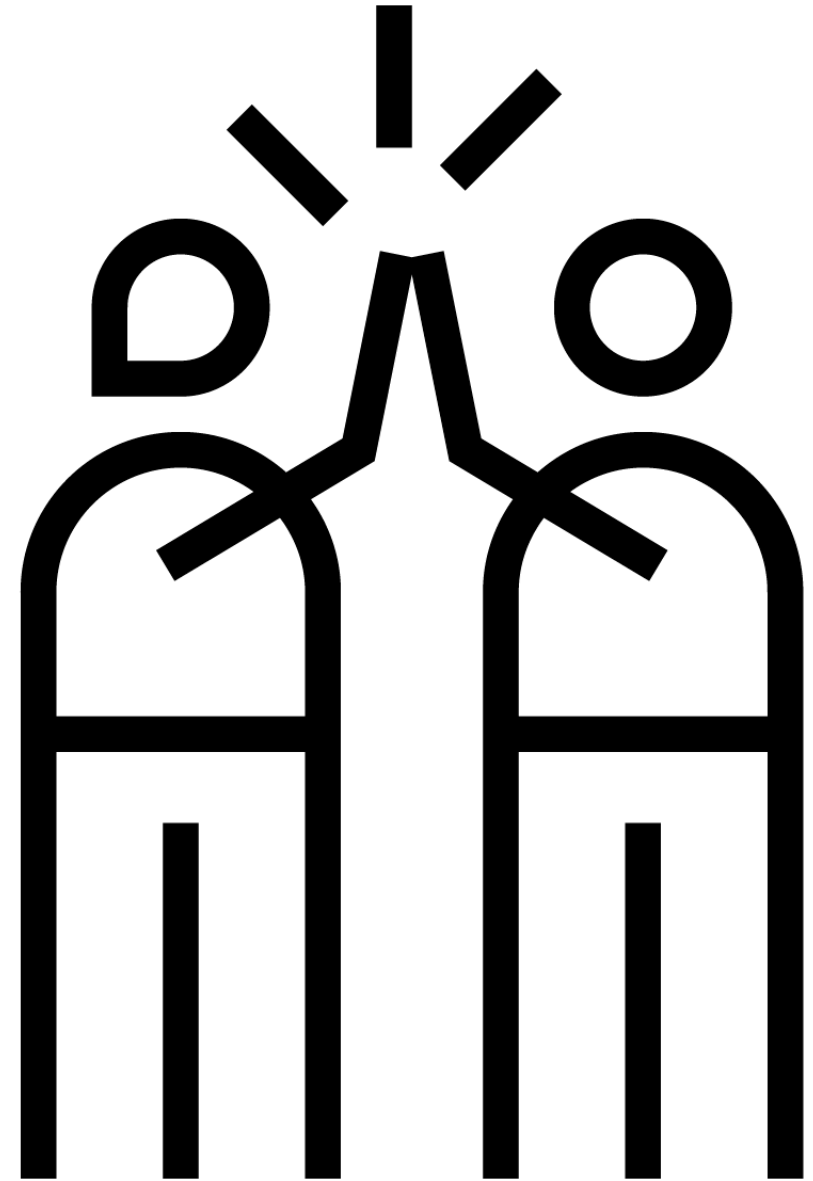

- Minst 3 gånger/vecka:**
- Aktivitet med **hög ansträngning**
 - Aktivitet som stärker **muskler och skelett**

Anpassning efter behov och förutsättningar,
t.ex. funktionsnedsättning eller kronisk
sjukdom

Lite är bättre än
inget och all rörelse
räknas!

Stillasittande och skärmtid

Svenska rekommendationer för barn och ungdomar:

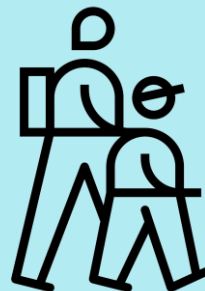
- Minska tid i stillasittande och skärmtid till förmån för ökad fysisk aktivitet
- Barn 6–12 år: max 1-2 timmar skärmtid per dag
- Ungdomar 13–18 år: max 2-3 timmar skärmtid per dag

2. Att stödja barn och unga till rörelse

Vuxna visar vägen

- Vara en förebild
- Främja en hälsosam syn på kroppen
- Tänka rörelseglädje, inte prestation

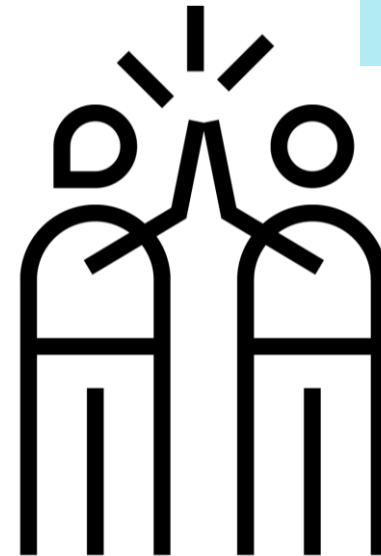

Positiv feedback –uppmuntra, bekräfta och beröm!

- Hjälper barnet att tro på sig själv
- Fokusera på barnets insatser, försök, goda egenskaper och kroppens funktion
- Var specifik
- Undvik jämförelse
- Beskriv hur ditt barn tidigare har hanterat utmaningar

Jag uppskattar att du följde med ut idag, även om du inte var supertaggad.

Vilken smart lösning du hittade när det inte funkade som du ville.

Föräldraskap i vardagen

- www.vgregion.se/foraldraskapivardagen

Föräldraskap i vardagen

Det är inte alltid lätt att vara förälder, allra minst i en stressig vardag. Alla föräldrar vill sitt barns bästa, men man kan hamna i negativa spiraler med tjat och konflikter. På de här sidorna har vi samlat råd och tips från aktuell forskning som kan stärka dig som förälder och lägga grunden för en bra familjevardag. Välkommen!

Föräldraskap de första åren

Uppmaningar utan tjat och gnäll

Uppmuntran och beröm

Bra kommunikation

Stötta barnets skolgång

Insyn i det äldre barnets liv

Riskfylld lek

- Utmanande, spännande, utforska gränser
 - Springa, hoppa, klättra, balansera, "kampek", m.m.
- Barn behöver använda och träna sin riskbedömning
- Kan utveckla:
 - Motoriska färdigheter
 - Kroppskontroll, koordination
 - Stärka självförtroendet
 - Socialt samspel
- Skilja på: Utmaning som barnet kan hantera? Fara som barnet inte kan överblicka?
- Coacha, möjliggöra trygg utmaning

RÖRELSEPAUS!

Energipiller Kondition

1. Luftboxa
2. Höga knän
3. Twisthopp
4. Lufthopprep
5. Krysshopp
6. Jogga på stället

Hälsosamt förhållande till kropp och rörelse

Utforska:

- Vad motiverar dig till att vara fysiskt aktiv?
 - Glädje och lust? Krav och förväntningar?
 - Vad skulle kunna göra det mer roligt?
- Vad vill du uppnå med din fysiska aktivitet?
- Vad behöver du för att må bra?
 - Verktyg från Det syns inte: [Mentala Tallriksmodellen](#)
- Vad är viktigt för att du ska känna dig trygg och bekväm i sammanhang när du rör på dig?

Faktorer som kan vara viktiga att tänka på vid NPF

- Roligt – rätt eller fel är mindre viktigt. Alla ska kunna delta på sina villkor och känna att man lyckas.
- Miljö – bekant är bra! Besök gärna miljön inför start. Går det att anpassa ljud- och synintryck?
- Instruktioner – korta och tydliga. Förstärk vid behov med bild, ljud och/eller kognitivt stöd.
- Förberedelse – berätta vad som kommer att hända. Det ökar chanserna för rätt/lagom förväntan.
- Feedback – uppmuntran och beröm! Visa att du ser barnet och fokusera mer på insats än prestation.
- Repetition – främjar inlärning och gör att ditt barn vet vad som förväntas.
- Återhämtning – innan, under eller efter för att skärma av intryck och samla energi.
- Tillsammans – gör aktiviteten ihop med förälder, känd vuxen eller trygg kompis.
- Tävling – om ni ska tävla, tävla för att det är kul och gärna på alternativa sätt.
- Skapa en miljö där man vågar, vill och kan delta!

Bra för en
– bra för alla!

Kartlägg behov/önskemål

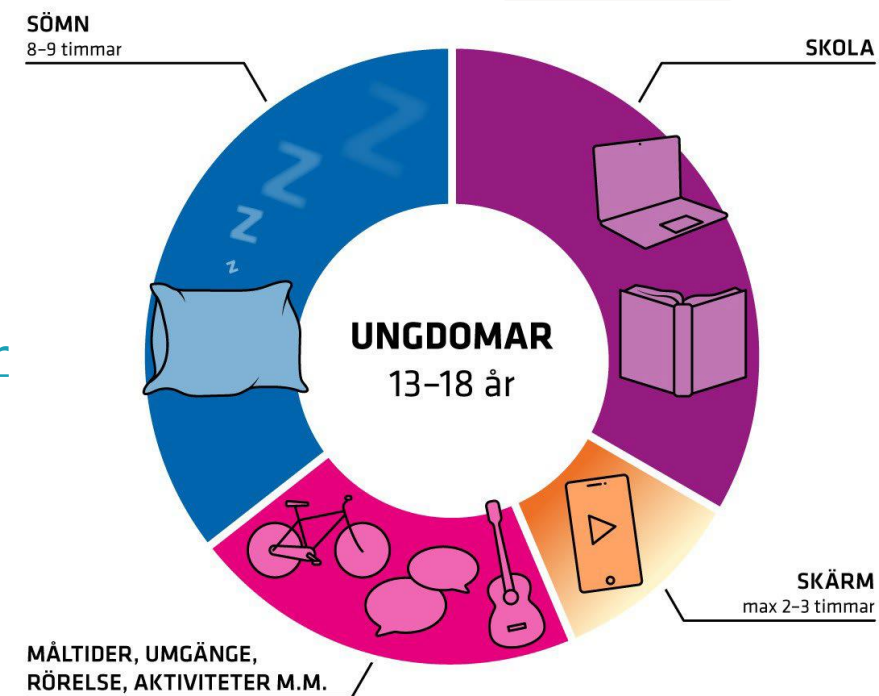
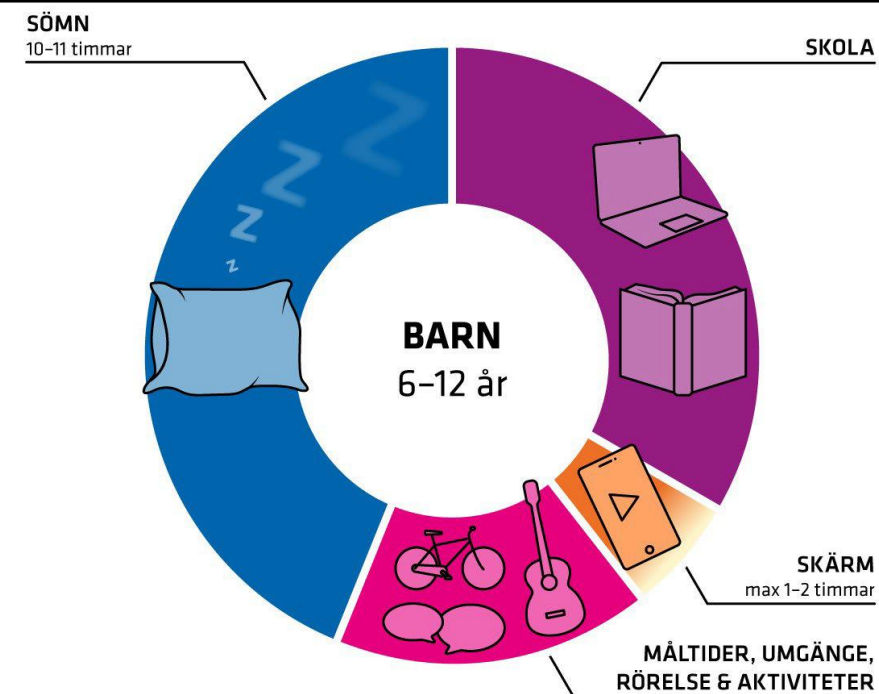
- Få en bild av hur ditt barn bäst kan inkluderas i rörelseaktivitet - fundera tillsammans på hur hen vill ha det inför, under och efter aktivitet
- [Så här vill jag ha det på idrotten.pdf](#) kan fungera som ett underlag i dialog med idrottslärare och ledare för aktiviteten.

Så här vill jag ha det - idrott och rörelseaktiviteter	
Kommunikation och relationer Instruktion och information	
Instruktion och information	
☐ Jag behöver korta och tydliga instruktioner (från lärarna.)	
☐ Jag vill få instruktioner enkelt (av läraren).	
☐ Jag vill kunna ställa frågor utan att göra det inför hela klassen, till exempel att läraren kommer till mig själv efter genomgången och frågar om jag undrar något.	
☐ Jag vill ha extra förklaring till hur lekar och spel går till och hur jag ska göra.	
☐ Jag behöver hjälp att dela upp aktiviteten i mindre i delar och ta en sak i taget.	
☐ Jag vill ha rörelseaktiviteten förklarad med hjälp av bildstöd.	
Kommunikation och relationer	
☐ Jag vill få en liten påminnelse, till exempel ett tecken, om jag bryter mot samtalregler som att prata på för mycket eller byta ämne.	
☐ Om jag gjort något fel vill jag att vi pratar om det enkelt, inte inför andra elever.	
☐ Jag vill veta när jag gör någonting bra.	
☐ Ibland kan jag behöva hjälp med att förklara hur jag menar och tänker.	
☐ Jag vill ha hjälp av vuxen med att reda ut bråk och kodlister om de uppstår.	
☐ Jag vill ha hjälp med att hitta någon att vara med om vi inte blir indelade i grupper.	
☐ Om jag blir arg kan jag behöva gå iväg och lugna ner mig ett tag. Det är bättre om vi pratar om det sen igen.	

Under aktivitet	
☐ Jag vill ha en bestämd plats när det är samling.	
☐ Jag behöver ha på mig keps eller huva för att skärma av intryck.	
☐ Jag vill gärna ha möjlighet att använda hörselkåpor eller öronproppar under aktiviteten.	
☐ Ibland behöver jag lägga mig ner under samling eller genomgång.	
☐ Jag vill titta först innan jag provar att göra något.	
☐ Jag behöver hjälp av en vuxen för att kunna planera och välja vad jag ska göra.	
☐ Jag vill ha en bestämd position eller uppgift när det är lagidrott (en lagaktivitet).	
☐ Jag vill helst röra på mig utan att tävla.	
☐ Jag behöver en påminnelse innan jag ska avsluta en aktivitet.	
☐ Jag behöver veta hur lång tid varje aktivitet/moment håller på.	
☐ Jag vill kunna se hur en lång tid en aktivitet eller ett moment håller på med hjälp av en Timetimer eller en timstock.	

Prata om skärmtid

- Vad brukar du göra på skärmen?
- Vad tycker du är positivt/negativt?
- Hur ser dygnet ut?
- Hur ska **vi** göra för att hitta en bra balans?
- Vad kan **vi** göra för att få in mer rörelse i vardagen?
- Tips för föräldrar:
 - [Så gör vi med skärmar hemma hos oss — Folkhälsomyndigheten](#)
 - [Vägledning till balanserad användning av digitala medier — Folkhälsomyndigheten](#)
 - [För vuxna – Mediemyndigheten](#)
 - [Mentala Tallriksmodellen & Digital balans](#)

Den bästa aktiviteten är den som blir av

Det ska vara enkelt, roligt och kravlöst att röra på sig!

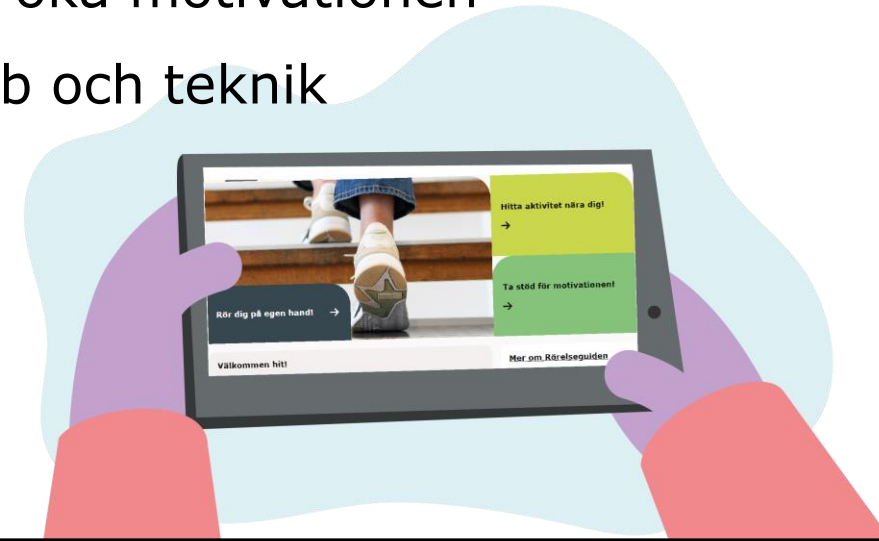
- Fokusera på det som fungerar
- Krångla inte till det i onödan
- Skapa rutiner som främjar rörelse
- Tänk utanför boxen

Rörelseguiden –tips, inspiration och motivationsstöd

- Hitta aktivitet nära dig
 - Tips på aktiviteter i din kommun
- Egen aktivitet
 - Hemma, utomhus, gym, vatten...
 - Digitala träningspass, träningsprogram
- Aktivitetstips för dig med funktionsnedsättning
- Fritidsbanken
 - Låna sport- och fritidsutrustning gratis
- Motivationsstöd
 - Tips för att öka motivationen
 - Appar, webb och teknik

www.vgregion.se/rorelseguiden

Digitala verktyg

Exempel:

- Aktiva appar
 - Skattjakt, tipspromenad, stegutmaning, träningsprogram
- Webbssidor
 - Träningsprogram, träningspass och rörelsepauser
- "Exer-gaming"
 - Aktiva TV-spel
- Rörelsemätare
 - Stegräknare, aktivitetsklocka

Träning med digitalt stöd

Använd skärmen för att komma igång med mer rörelse och träning. Här hittar du förslag på träningsfilmer och appar som ger stöd och inspirerar.

Använd AI

Ha kul när du tränar

Digitala träningspass och filmer

Lekfulla träningspass

Använd motivationsverktyg!

Få tips om hur du kan inspireras i ditt digitala flöde, planera och mäta din aktivitet och få koll på stillasittandet.

www.vgregion.se/rorelsemotivation

Hur får man rörelsen att bli av?

Aktivitetsdagbok

Välj själv vilka delar du vill fylla i.
Det finns hjärtan som du kan ringa in för hur jobbigt det var: Lite ♥ Mellan ♥ Mycket ♥

Datum	Detta gjorde jag	Själv eller med någon annan, vem?	Hur länge?	Hur jobbigt? Lite, mellan eller mycket?	Hur kändes det efteråt?
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	
				♥ ♥ ♥	

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Rörelseschema

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Freitag	Lördag	Söndag
Morgon							
Förmiddag							
Eftermiddag							
Kväll							

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

vgregion.se/rorelseguiden

Aktivitetsdagbok och Rörelseschema från Centrum för fysisk aktivitet, Västra Götalandsregionen
Kan hämtas från: www.vgregion.se/rorelsemotivation

Fysisk aktivitet på recept - FaR

- Förebygga/behandla ohälsa/sjukdom med fysisk aktivitet
- FaR består av:
 - Motiverande samtal om fysisk aktivitet
 - Recept - skriftlig plan
 - Uppföljningssamtal
- FaR-mottagning online:
 - Stöd av fysioterapeut via videobesök
 - Läs mer på [FaR-mottagning online - 1177](#)
- Fråga er vårdkontakt om FaR!

Recept - fysisk aktivitet
- unga, lätt svenska

Anledning till FaR:

Min målsättning:

Syfte med FaR

få bättre kondition bli starkare få bättre balans bli rörligare

bli piggare få bättre självkänsla sova bättre öka koncentrationen

bli mer vardagsaktiv träffa nya vänner ha roligt öka lust till rörelse

Bra saker jag redan gör och fortsätter med:

Stillasittande - när/hur ska jag bryta och/eller minska mitt stillasittande?

Fysisk aktivitet i vardagen

Aktivitet:

Antal tillfällen per vecka: _____

Ansträngning: låg måttlig hög

Antal minuter per tillfälle: _____

Undvika eller vara försiktig med: _____

Träning

Aktivitet:

Antal tillfällen per vecka: _____

För att förbättra: kondition styrka rörlighet/smidighet balans övrigt: _____

Ansträngning: låg måttlig hög

Antal minuter per tillfälle: _____

Undvika eller vara försiktig med: _____

Plan - Var? När? Med vem?

Uppföljning:

datum _____ tid _____ Återbesök Telefon video

Vårdgivare - enhet, namn & kontaktuppgifter _____

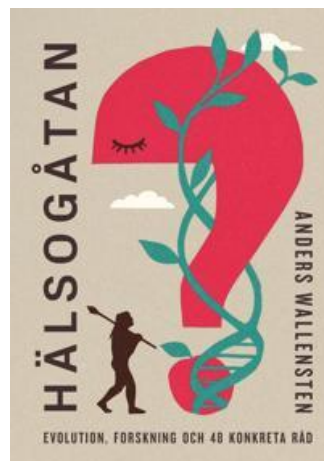
Receptmottagare - namn _____

Personnummer _____

Telefonnummer _____ Till vem? _____

Receptet är giltigt till och med _____

Lästips

Take-home-message

- Du som förälder är en viktig förebild.
- All rörelse räknas, tänk utanför boxen! Vad passar er?
- Utgå från det som barnet/ungdomen tycker är roligt och tänk good enough!
- Den bästa rörelsen är den som blir av!

Frågor?

Tack för uppmärksamheten!

Hanna Jadenius

Leg. Fysioterapeut

Centrum för fysisk aktivitet

hanna.jadenius@vgregion.se

Hannah Lundh

Leg. Fysioterapeut

Centrum för fysisk aktivitet

hannah.lundh@vgregion.se

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN